

det borgerlige Artilleri yder en i enhver Henseende ligesaagod Tjeneste ved den indre Ordens Overholdelse som Infanteriet. Dette har viist sig tidligere, og vi have ogsaa nu i den senere Tid seet, at det borgerlige Artilleri meget hensigtsmæssig er blevet anvendt paa den samme Maade som Infanteriet.

Jeg skal endnu tillade mig blot at anføre nogle faa Bemærkninger, som skrive sig fra en sagkyndig Mand, der har havt Leilighed til at yttre sig om Sagen, med Hensyn til den Bigtighed, Artilleriet er af for Staden. Naar det kræves, at Kjøbenhavns Borgervæbning skal bidrage til Fæstningens Forsvar, saa maa man ogsaa organisere Borgervæbningen paa en saadan Maade, at den kan opfylde denne sin Bestemmelse. Man maa som Følge deraf ikke indskrænke Artilleriet, men det maa netop betragtes som det Hovedsagelige. Det borgerlige Artilleris Historie viser, at, efterat Kjøbenhavn 2 Gange har været udsat for fjendtligt Overfald, har Regjeringen anseet det nødvendigt at forøge Corpset fra dets tidligere Stilling. Det udgjorde nemlig før 2 Compagnier, som i Maret 1801, indtil det endelig ved Reglementet af 1808 blev organiseret omtrent paa den Maade, det nu er. I Maret 1801 blev det borgerlige Artilleri anvendt til Betjening af Fæstningens Skyts ved Dvintus, og til at betjene Skytset i 1807 paa bemeldte Batterie, paa Hovedvolden og Udenværkerne mod Sjælland havdes ikke noget andet Artilleri end det borgerlige, som i 21 Dage uden Afsløsning maatte udelukkende anvendes. Dette viser tydeligt, at Styrken var for ringe, og taler i høi Grad for at forøge Styrken betydeligt. Dersom Kjøbenhavn i Maret 1848 var bleven angrebet, hvilket man jo maa ansee for ikke usandsynligt, siden der blev opført fortificatoriske Værker ved Fæstningen, vilde det paa den Tid ogsaa blot have været det borgerlige Artilleri, hvorover Krigsbestyrelsen kunde have disponeret. Endelig har det borgerlige Artilleri fra vedkommende Ministerium, og ogsaa fra den kongelige Artilleri-Brigade, erholdt Opfordring til at gjøre Tjeneste i Krigen i 1848 og 49, og flere Officerer have hæderlig fulgt denne Opfordring og indlagt baade sig og Corpset Ære. Jeg troer altsaa, at det er

godt, specielt at have Opmærksomheden henvendt paa Artilleriet og dets Organisation. Man vil derved undgaae de Vanskeligheder ved Fordelingen i 2 Corps, som jeg allerede tidligere har tilladt mig at paapege. Den Omstændighed, at Artilleriet fremtræder som noget underordnet, eller at det bliver anseet for mindre betydeligt, hindrer det meget i at opnaae dets Hensigt, svækker Artilleriets Medlemmers Begeistring for deres Corps, og det er et Moment af stor Bigtighed. Endssjøndt saaledes sagkyndige Autoriteter have erklæret sig imod Udvalgets Indstilling, altsaa erklæret sig for, at der blev oprettet 2 Corps, saa troer jeg dog, at Udvalget maa fastholde den Indstilling, det har tilladt sig at gjøre, at der bliver kun eet Corps.

Formanden: Maa ske den ærede Ordfører ikke har opfattet, at jeg ogsaa satte § 14 under Forhandling i Forbindelse med §§ne 17—18—19.

Ordføreren: Med Hensyn til § 14 kan jeg ikke have noget Videre at bemærke, end at, under Forudsætning af, at Udvalgets Indstilling, at der bliver kun eet Corps, tages tilfølgelse, maa denne Paragraph udgaae som overflødig, hvorimod den i modsat Fald naturligviis maa blive staaende.

Justitsministeren: Jeg maa, navnlig ved disse Paragraphers Forhandling, overmaade beklage, at Krigsministeren er afholdt fra at kunne være tilstede, da Krigsministerens Budget er under Forhandling i Folkethinget. Det er viist allerede overmaade vanskeligt for Sagkyndige og Militaire at discutere denne Sag, da man let kommer til at gaae ud fra 2 forskjellige Forudsætninger, som hver for sig ville faae en betydelig Indflydelse paa den Mening, man vil danne sig, nemlig med Hensyn til den Styrke, man har at raade over. Naar der er Spørgsmaal om, at man kan faae tilstrækkeligt Mandskab til at organisere et sagsdant Artilleri, der kunde yde den Tjeneste, der i paakommende Tilfælde kunde være til Hovedstadens sikre Forsvar og Betyggelse, saa er der unægtelig særdeles Meget, der taler derfor; men jeg troer, at man, ved at anføre, hvorledes det kjøbenhavnske Borgerskab har med Heltemod forsvaret Staden, og hvorledes den se-